

... Työeläkelaitoksille

REKISTERÖIMISKELPOISET LISÄEDUT

Lisätujen kartat

Eläketurvakeskus antaa oheisessa liitteessä n:o 1 työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille ohjeet rekisteröimiskelpoisista lisäeduista eli ns. TEL-lisätujen kartan ja liitteessä n:o 2 maatalousyrittäjien eläkelain ja yrittäjien eläkelain mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille ohjeet rekisteröimiskelpoisista lisäeduista eli ns. MYEL-YEL-lisätujen kartan. Nämä lisätujen kartat korvaavat yleiskirjeen n:o 3/73 liitteinä annetut vastaavat kartat 1.7.1975 lukien.

Syy karttojen muuttamiseen

Muutokset lisätujen karttoihin johtuvat pääasiassa työeläkelakeihin ja kansaneläkelakiin 1.7.1975 voimaantulevista muutoksista.

Muutokset TEL-lisätujen karttaan

Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen lisäeläkettä laskettaessa otetaan kansaneläke huomioon perusosan suuruisena tai jätetään kokonaan ottamatta huomioon. Aikaisempi mahdollisuus ottaa kansaneläke huomioon perusosan ja tukiosan yhteismäärän mukaisena on poistettu.

Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen kohdalla on lisäeläkkeen vähentämissäännöksiä muutettu niissä tapauksissa, joissa peruseläkkeeseen on myönnetty lapsikorotus.

Perhe-eläkkeen kohdalla on poistettu ns. kakkosmääritelmä (leskelle q' prosenttia palkasta ja kullekin lapselle viidesosa siitä).

Perhe-eläkkeen lisäeläkettä laskettaessa otetaan perhe-eläkelain mukainen eläke huomioon enintään kansaneläkkeen perusosan suuruisena tai jätetään kokonaan ottamatta huomioon. Aikaisempi mahdollisuus ottaa perhe-eläkelain mukainen eläke huomioon enintään kansaneläkkeen perusosan kaksinkertaisena määränä on poistettu.

TEL:n mukainen peruseläke otetaan huomioon lisäeläkettä laskettaessa yhteensovitettuna kansaneläkkeen (perhe-eläkkeen kyseessä ollessa perhe-eläkelain mukaisen eläkkeen) sekä TEL:n, LEL:n, YEL:n, ja MYEL:n mukaisten eläkkeiden kanssa.

Täyteen eläkkeeseen oikeuttavan palvelusajan valintamahdollisuus on supistettu väliin 300-480 kk.

Kansaneläkelain ja perhe-eläkelain mukaiset eläkkeet otetaan huomioon lisäeläkkeen suuruutta määrättäessä tammikuun 1 päivää vastaavina.

Muutokset MYEL-YEL-lisäetujen karttaan

Eläkeikää ei enää voida valita 65 vuotta korkeammaksi.

Lisäeläkettä laskettaessa otetaan peruseläke huomioon yhteensovitettuna kansaneläkkeen (perhe-eläkkeen kyseessä ollessa perhe-eläkelain mukaisen eläkkeen) sekä TEL:n, LEL:n, YEL:n ja MYEL:n mukaisten eläkkeiden kanssa.

Muutokset lisäeläkejärjestelyihin

Eläketurvakeskus edellyttää, että eläkelaitokset ensi tilassa huolehtivat lisäeläkejärjestelyjen muuttamisesta nyt annettavia lisäetukarttoja vastaviksi 1.7.1975 lukien. Ainoan poikkeuksen muodostaa perhe-eläkkeen rajoituksessa huomioon otettava perhe-eläkelain mukaisen eläkkeen määrä, jona voidaan käyttää 30.6.1975 voimassaolevissa eläkejärjestelyissä kansaneläkkeen perusosan kaksinkertaista määrää, jos edunsaajia on vähintään kolme, 1 1/2-kertaista määrää, jos edunsaajia on kaksi, ja jättää muulloin huomioon ottamatta.

Eläkejärjestelyihin tehdyistä muutoksista on lähetettävä ilmoitus eläkejärjestelykortilla, jos muutos vaikuttaa kortin merkintöihin.

ELÄKETURVAKESKUS

Jouko Sirkesalo

Alpo Mustonen

LIITTEET

1. TEL-lisäetujen kartta
2. MYEL-YEL-lisäetujen kartta

TEL 11 §:n MUKAISET REKISTERÖIMISKELPOISET LISÄEDUT

I Vähimmäisetujen saamisen ehtoja koskevat parannukset

a) Eläkeikä

Eläkeikä voidaan valita paitsi 65 vuodeksi myös täysinä vuosina tätä alhaisemmaksi.

b) Perhe-eläkkeen ehtojen laajennus

Perhe-eläkkeen ehtoihin voidaan tehdä seuraavat laajennukset:

- 1) Perhe-eläkkeeseen nähden ei noudateta TEL 4 a §:n 1 momentissa mainittua 40 vuoden ikärajoitusta eikä 3 vuoden aikarajoitusta. Viimeksi mainittua aikarajoitusta tulee kuitenkin noudattaa, jos edunjäittäjä avioliiton solmimisesta lähtien kuolemaansa saakka on ollut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttön; ja
- 2) TEL 4 a §:ssä ja 4 b §:ssä mainittu 18 vuoden ikä muutetaan 21 vuodeksi.

II Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen määrää koskeva lisäetu

Milloin eläketurvaan sisältyy eläkkeen määrää koskeva lisäetu, tulee eläkeiän olla lisäedun osalta sama kuin peruseläketurvassa.

Milloin työkyvyttömyys aiheutuu sellaisesta sairaudesta viasta tai vammasta, joka työntekijällä oli työsuhteen alkaessa, hänellä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen lisäeläketurvan perus-

teella vain, jos hän on tullut työkyvyttömäksi lisäeläketurvan piiriin tultuaan ja aikaisintaan vuoden kuluttua työsuhteen alkamisesta.

a) Vanhuuseläkkeen suuruus

Vanhuuseläkkeen suuruus tulee määritellä seuraavassa esitettyjä periaatteita noudattaen.

Täyden lisäeläkkeen suuruus lasketaan niin, että lisäeläkkeen ja samaan työsuhteeseen perustuvan TEL:n mukaisen peruseläkkeen yhdessä muodostama täysi tavoite-eläke on eläketurvan ehdoissa määrätty prosenttimäärä p % eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos työntekijällä on eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusaikaa vähemmän kuin eläketurvan ehdoissa määrätty täyteen eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika n kuukautta, tavoite-eläke on eläkkeeseen oikeuttavien täysien palveluskuukausien lukumäärän osoittama $n:s$ osa sen täydestä määrästä.

Lisäeläkkeen määrää rajoitetaan niin, että se yhdessä TEL:n ja LEL:n mukaisten vanhuuseläkkeiden, kansaneläkkeen perusosan ja sellaisten työ- ja virkasuhteisiin ja YEL:n ja MYEL:n alaisiin yrittäjänäolojaksoihin perustuvien muiden vanhuuseläkkeiden kanssa, jotka työnantaja ilmoittaa otettavaksi huomioon, on enintään 60 % (tai 66 %) korkeimmasta TEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta palkasta.

Edellä mainittua rajoitusta tehtäessä voidaan kansaneläkkeen perusosa jättää huomioonottamatta.

YEL:n ja MYEL:n alaisiin yrittäjänäolojaksoihin perustuvat vanhuuseläkkeet voidaan sopia otettavaksi aina huomioon edellä mainittua rajoitusta tehtäessä.

Milloin eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika on laskettu myöhemmästä ajankohdasta kuin työsuhteeseen tulosta lähtien, on lisäeläkkeen suuruutta laskettaessa TEL:n mukaisesta peruseläkkeestä rinnastettava muiden työsuhteiden vapaakirjoihin se osa, joka vastaa aikaa, jota ei ole otettu huomioon tavoite-eläkettä laskettaessa.

Lisäksi voidaan lisäeläkkeen suuruus määritellä siten, et-

tä se on edellä sanotulla tavalla määritellystä lisäeläkkeestä se suhteellinen osa, joka vastaa lisäeläkejärjestelmän voimaantulosta eläkeikään lasketun palvelusajan osuutta koko lisäeläkkeeseen oikeuttavasta palvelusajasta.

Muutettaessa rekisteröimätön eläkejärjestely rekisteröidyksi, eläketurvan ehdoissa voidaan lisäksi määrätä, että uuden järjestelmän mukaisen eläkkeen tulee kunkin työntekijän osalta aina olla vähintään sen suuruinen, että se vastaa uuden järjestelmän hyväksi hänen osaltaan siirrettäviä aikaisemman eläkejärjestelmän varoja. Vastaavasti voidaan menetellä myös silloin, kun rekisteröidyn eläkejärjestelyn ehtoja muunnetaan.

E l ä k k e e n p e r u s t e e n a o l e v a p a l k k a tulee määrittää samoin kuin se on määritetty henkilön peruseläketurvan osalta.

E l ä k k e e s e e n o i k e u t t a v a n p a l v e - l u s a j a n laskemistapa tulee määritellä eläketurvan ehdoissa. Palvelusaika voidaan valita myös todellisesta palvelusajasta poikkeavaksi. Palvelusaikaa eläkeiän täyttämisen jälkeen ei lueta eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi.

T E L : n m u k a i n e n p e r u s e l ä k e tulee laskea ottaen huomioon TEL 8 §:n mukainen yhteensovitus kansaneläkkeen ja TEL 8 §:n 4 momentin 1, 2, 10 ja 11 kohtien eläkkeiden kanssa. Työntekijän mahdollista palvelusta yli eläkeiän ei oteta huomioon peruseläkettä laskettaessa. Peruseläkkeet (ja myös lisäeläkkeet) tulee ottaa huomioon muunnettuina vastaamaan lisäeläkejärjestelyn eläkeikää. TEL:n 5 a ja 7 b §:n mukaisen peruseläkkeen korotus rinnastetaan lisäeläkkeen suuruutta laskettaessa muiden työsuhteiden vapaakirjoihin. TEL:n 7 c §:n mukaista peruseläkkeen korotusta ei oteta huomioon lisäeläkkeen suuruutta kohtien II a ja II b mukaan laskettaessa.

P r o s e n t t i i u k u p tulee valita niin, että se on enintään 66.

T ä y t e e n e l ä k k e e s e e n o i k e u t t a v a p a l v e l u s a i k a n tulee valita väliltä 300-480 kuukautta.

Eläkejärjestelmissä, joissa eläkeikä on 65 vuotta alhaisempi, voidaan vanhuuseläkkeeseen liittää kansaneläkettä vastaava lisäosa, jota maksetaan järjestelmän eläkeikästä kansaneläkkeen eläke-

i k ä ä n . Tämän lisäosan suuruus tulee määritellä siksi määräksi, jolla kansaneläkkeen huomioonottaminen lisäeläkkeen varsinaisessa laskemissäännössä on pienentänyt vanhuuseläkkeen määrää.

b) Työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen suuruus

Täyden työkyvyttömyyseläkkeen ja työttömyyseläkkeen suuruus tulee määrittää kuten vanhuuseläkkeen suuruus. Osaeläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen suuruus on puolet tämän kohdan ja kohdan II c mukaisesti määrätyn täyden työkyvyttömyyseläkkeen määrästä. Työkyvyttömyys- ja työttömyyseläketapahtumissa tulee eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi lukea myös eläkeikään jäljellä oleva aika niissä tapauksissa, joissa tämä aika luetaan peruseläkkeeseen oikeuttavaksi saman työsuhteen perusteella.

c) Lisäeläkkeen vähentäminen, jos peruseläkkeeseen sisältyy lapsikorotus (TEL 7 c §)

Jos vanhuuseläkettä, täyttä työkyvyttömyyseläkettä tai työttömyyseläkettä saavan henkilön peruseläkkeeseen sisältyy TEL 7 c §:n mukainen korotus, vähennetään lisäeläkkeestä määrä, jolla lisäeläke yhdessä peruseläkkeen ja muiden lisäeläkettä rajoitettaessa huomioon otettujen eläkkeiden kanssa ylittää 60 % korkeimmasta TEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Täällöin ei kuitenkaan oteta huomioon kansaneläkettä. Jos lisäeläkejärjestyksessä lisäeläkkeen rajoittaminen on toimitettu 66 %:n mukaan, käytetään edellä 60 %:n asemesta 66 %:ia.

d) Vanhaus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen yhteensovitus eräiden muiden eläkkeiden kanssa

Vanhaus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeet tulee yhteensovittaa tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus- ja sotilasvammalain mukaisten eläkkeiden kanssa noudattaen lisäetujen vapaakirjan ehdoissa ja perusteissa sanottuja periaatteita niistä kuitenkin siten poiketen, että yhteensovitusrajaa laskettaessa käytetään samaa prosenttilukua tai osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä saavan kohdalla puolta siitä ja saman määräistä kansaneläkettä kuin lisäeläkkeen suuruutta kohdan II a tai jos peruseläkkeeseen on myönnetty lapsikorotus, kohdan II c mukaan määrättäessä.

III Perhe-eläkkeen määrää koskeva lisäetu

a) Perhe-eläkkeen ehdot

Perhe-eläkkeen saamisen ehdot ovat joko samat kuin TEL 4, 4 a ja 4 b §:ssä sanotut tai nämä ehdot laajennettuna kohdan I c mukaisesti. Näiden ehtojen tulee olla samat sekä perusturvan että lisäeläketurvan osalta.

Perhe-eläke jakautuu edunsaajien kesken siten, että leski saa siitä kaksi ja kukin lapsi yhden yhtä suuren osan.

Perhe-eläkettä ei suoriteta

- leskelle, jos avioliitto on solmittu työntekijän täytettyä 65 vuoden iän; tai
- jos työntekijä on kuollut vuoden kuluessa työsuhteensa alkamisesta ja kuoleman pääasiallisena syynä on sairaus, joka on selvästi ilmennyt ennen työsuhteen alkamista, taikka sellainen vika tai vamma, jonka hän oli saanut ennen sanottua ajankohtaa, tahi jos työntekijä eläketurvan piiriin tulostaan lähtien kuolemaansa saakka on ollut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvytön.

b) Perhe-eläkkeen suuruus

Perhe-eläkkeen suuruus tulee määritellä seuraavassa esitettäviä periaatteita noudattaen:

Lisäperhe-eläkkeen suuruus lasketaan vähentämällä kokonaisperhe-eläkkeestä samaan työsuhteeseen perustuva TEL:n mukainen perusperhe-eläke.

Täysi kokonaisperhe-eläke on, jos edunsaajia on vähintään kolme, eläketurvan ehdoissa määrätty prosentti määrä q % eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Sanotusta määrästä täysi kokonais perhe-eläke on kolme neljäsosaa, jos edunsaajia on kaksi, ja puolet, jos edunsaajia on yksi.

Jos edunjättäjällä on eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusaikaa vähemmän kuin eläketurvan ehdoissa määrätty täyteen eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika n kuukautta, kokonaisperhe-eläke on eläkkeeseen oikeuttavien täysien palveluskuukausien osoittama n :s osa täyden kokonaisperhe-eläkkeen määrästä.

Lisäeläkkeen määrää rajoitetaan niin, että kokonaisperhe-eläke yhdessä muiden TEL:n ja LEL:n mukaisten perhe-eläkkeiden, PEL:n mukaisen eläkkeen ja sellaisten edunjättäjän työ- ja virkasuhteisiin ja YEL:n ja MYEL:n alaisiin yrittäjänäolojaksoihin perustuvien perhe-eläkkeiden kanssa, jotka työnantaja ilmoittaa otettavaksi huomioon, on enintään 60 % (tai 66 %) korkeimmasta TEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos edunsaajia on kaksi, on mainittu prosenttiluku kuitenkin 45 (tai 49,5) ja jos edunsaajia on yksi, on prosenttiluku 30 (tai 33).

Edellä mainittua rajoitusta tehtäessä voidaan PEL-eläke ottaa huomioon kansaneläkkeen perusosan suuruisena, jos edunsaajia on vähintään kaksi, ja muulloin jättää huomioonottamatta tai jättää PEL-eläke kokonaan huomioon ottamatta.

Edellä tarkoitettut työnantajan ilmoittamat muut eläkkeet otetaan huomioon sellaisina kuin vakuutussovimuksessa on määrätty.

YEL:n ja MYEL:n alaisiin yrittäjänäolojaksoihin perustuvat perhe-eläkkeet voidaan sopia otettavaksi aina huomioon edellä mainittua rajoitusta tehtäessä.

Milloin eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika on laskettu myöhemmästä ajankohdasta kuin työsuhteeseen tulosta lähtien on lisäeläkkeen suuruutta laskettaessa TEL:n mukaisesta perusperhe-eläkkeestä rinnastettava muiden työsuhteiden vapaakirjoihin se osa, joka vastaa aikaa, jota ei ole otettu huomioon kokonaisperhe-eläkettä laskettaessa.

Lisäperhe-eläkkeen suuruus voidaan määritellä myös siten, että se on jollakin edellä sanotulla tavalla määritellystä lisäperhe-eläkkeestä se suhteellinen osa, joka vastaa lisäeläkejärjestelmän voimaantulosta eläkeikään asti lasketun palvelusajan osuutta koko perhe-eläkkeeseen oikeuttavasta palvelusajasta.

Muutettaessa rekisteröimätön eläkejärjestely rekisteröidyksi, voidaan eläketurvan ehdoissa lisäksi määrätä, että uuden järjestelmän mukainen eläke on kunkin työntekijän osalta aina vähintään sen suuruinen, että se vastaa uuden järjestelmän hyväksi hänen osaltaan siirrettäviä aikaisemman eläkejärjestelmän varoja.

Vastaavasti voidaan menetellä myös silloin, kun rekisteröidyn eläkejärjestelyn ehtoja muunnetaan.

Eläkkeen perusteena olevan palkan ja eläkkeeseen oikeuttavan palvelusaajan laskemisessa on noudatettava edellä vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen yhteydessä mainittuja periaatteita. Jos edunjäntäjällä olisi ollut kuollessaan oikeus TEL 6 §:n 3 momentin mukaisesti myönnettävään työkyvyttömyyseläkkeeseen edellyttäen, että hän silloin olisi tullut työkyvyttömäksi, on eläkeikään jäljellä oleva aika laskettava eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi niissä tapauksissa, joissa tämä aika luetaan peruseläkkeeseen oikeuttavaksi saman työsuhteen perusteella.

TEL:n mukainen peruserhe-eläke tulee lasketa ottaen huomioon TEL 8 §:n mukainen yhteensovitusperhe-eläkelain mukaisen eläkkeen sekä TEL 8 §:n 4 momentin kohtien 1, 2, 10 ja 11 eläkkeiden kanssa. TEL:n 5 a ja 7 b §:n mukainen peruserhe-eläkkeen korotus rinnastetaan lisäperhe-eläkkeen suuruutta laskettaessa muiden työsuhteiden vapaakirjoihin.

Prosenttiluku saa olla enintään 66.

Täyteen eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika on valittava väliltä 300-480 kuukautta.

Perhe-eläkkeet tulee yhteensovittaa tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus- ja sotilasvammalain mukaisten eläkkeiden kanssa noudattaen vapaaehtoisten lisäetujen vapaakirjan ehdoissa ja perusteissa sanottuja periaatteita niistä kuitenkin siten poiketen, että yhteensovitusrajaa laskettaessa käytetään samaa prosenttilukua ja saman määräistä perhe-eläkelain mukaista eläkettä kuin lisäeläkkeen suuruutta rajoitettaessa.

IV Hautausavustus

Hautausavustuksen suorittamisen edellytykset tulee määrittellä niin, että hautausavustus suoritetaan, jos työntekijä kuolee ollessaan tai palveltuaan eläkeikään saakka työsuhteessa, johon liittyvään eläketurvaan oikeus hautausavustukseen sisältyy, taikka saadessaan tai ollessaan oikeutettu saamaan sen perusteella työkyvyttömyyseläkettä, joka on myönnetty TEL 6 §:n 3 momenttia sovel-

taen. Hautausavustus suoritetaan edunjäätäjän omaisille tai, jollei näitä ole, sille, joka on hautauskustannukset suorittanut.

Hautausavustuksen suuruus voidaan valita 1, 2 tai 3 kertaiseksi TEL 7 §:n mukaisen kuukausipalkan määräksi. Hautausavustuksen suuruus rajoitetaan lisäksi niin, että se ei nouse tulo- ja omaisuusverolain 29 §:n 2 momentissa tarkoitettua pääomasuoritusta suuremmaksi.

V Henkilöpiiri

Eläketurvan ehdoissa on määriteltävä lisäeduista osalliseksi tuleva henkilöpiiri, jolloin työnantajan henkilökunta voidaan eläketurvan sisällön suhteen jakaa useampaankin ryhmään. Tällöin on kuitenkin otettava huomioon lisätujen rekisteröimisehdoista annetun sosiaaliministeriön päätöksen (745/66) 2 §:n 1 momentin määräykset.

VI Lisäeläketurvan voimaantulo

Lisäeläketurvan voimaan astumiselle voidaan asettaa ikäraja ja määrätä odotusaika, jonka kuluttua henkilö työsuhteen alkamisen jälkeen tulee lisäeläketurvan piiriin. Tällöin ei kuitenkaan ikärajaa saa valita 35 vuotta korkeammaksi eikä odotusaikaa määrätä 5 vuotta pitemmäksi tai yhtä kuukautta lyhyemmäksi. Odotusaikaa ei sovelleta siinä tapauksessa, että henkilö palaa välittömästi työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä siihen työsuhteeseen, jonka perusteella on myönnetty TEL 6 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaan perustuva lisäeläke.

VII Eläketurvan ehdot ja eläkkeen laskeminen eräissä erikoistapauksissa

a) Eläketurvan ehdot eräissä erikoistapauksissa

Mikäli vakuutus sopimuksesta ei muuta seuraa, on henkilöön, joka VI kohdassa tarkoitettun odotusajan tai ikärajan tahi vastuuvallinnan

taikka lisäeläketurvasta kieltäytymisen johdosta ei kuulu lisäeläketurvan piiriin, sovellettava peruseläketurvan osalta sitä eläkeikää ja niitä eläketurvan ehtoja, joita olisi sovellettava siinä tapauksessa, että edellä mainittuja syitä lisäeläketurvasta poisjäämiselle ei olisi.

Jos henkilö palveltuaan työsuhteeseen liittyvän odotusajan on jo täyttänyt eläkejärjestelyn eläkeiän, ovat hänen osaltaan eläkeikä ja eläketurvan ehdot TEL:n vähimmäisvaatimusten mukaiset.

b) Eläke alennetun eläkeiän täyttämisen jälkeen jatkuneesta työsuhteesta

Jos työntekijä jatkaa työsuhdettaan eläkejärjestelyyn liittyvän alennetun eläkeiän täyttämisen jälkeen, kertyy hänelle TEL:n peruseläketurvan mukaista eläkeoikeutta jokaiselta kuukaudelta, jonka hän on palvellut alennetun eläkeiän täyttämisen jälkeen mutta ennen 65 vuoden ikää. Näin karttuva eläke, joka lasketaan käyttäen eläkepalkkana ennen alennettua eläkeikää saatujen työansioiden perusteella laskettua eläkepalkkaa, vastaa eläkeikää 65 vuotta. Työntekijällä on kuitenkin oikeus siirtyä vanhuuseläkkeelle välittömästi päättettyään työsuhteensa. Jos työntekijä tulee alennetun eläkeiän täyttämisen jälkeen työkyvyttömäksi työsuhteessa ollessaan, hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen asemesta vanhuuseläke. Lisäeläkkeeseen ei alennetun eläkeiän täyttämisen jälkeen palveltu aika oikeuta.

c) Lisäeläkkeen laskeminen eräissä erikoistapauksissa

Jos työntekijä on saanut TEL 6 §:n 3 momentin mukaisesti myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä ja jos hän välittömästi eläkkeen päättymisen jälkeen on palannut siihen työsuhteeseen, johon mainittua pykälää on sovellettu, rinnastetaan eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusaikaa laskettaessa tämän työsuhteen työsuhdeaikaan työkyvyttömyyseläkkeelläoloaika sekä edellä mainitun tätä edeltäneen työsuhteen työsuhdeaika. Vastaavasti luetaan tämän työsuhteen peruseläkkeeksi myös työkyvyttömyysajalta ja sitä edeltäneeltä työsuhdeajalta muodostuneet vapaakirjat. Korkeinta TEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevaa

palkkaa määrättäessä otetaan edellä mainittujen työsuhteiden ja työkyvyttömyyseläkejaksen palkoista huomioon vain viimeinen jatkuvan työsuhteen eläkkeen perusteena oleva palkka. Lisäeläkettä rajoitettaessa ei oteta huomioon työkyvyttömyysajalta eikä mainitusta tätä edeltäneestä työsuhteesta muodostuneita lisäeläkevapaakirjoja. Nämä vapaakirjat vähennetään rajoituksen jälkeen saadun lisäeläkkeen määrästä.

d) KEL:n ja PEL:n mukaisen eläkkeen huomioon ottaminen

Lisäeläkkeen suuruutta eläketapahtuman yhteydessä kohtien II a, II b, II c ja III b mukaan määrättäessä käytetään eläketapahtumhetkeä vastaavia määriä. Täällöin kuitenkin KEL:n ja PEL:n mukaisia eläkkeitä käytetään sen määrällisinä kuin ne ovat eläketapahtumavuoden tammikuun 1 päivänä.

VII Muuta

a) Työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeen epääminen tai vähentäminen

Lisäeläketurvan osalta tulee työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeen epäämisestä ja vähentämisestä olla voimassa samat TEL 8 b §:n säännöksiä vastaavat määräykset kuin vähimmäisturvankin osalta.

b) Eläkkeen suorittaminen

Lisäeläkkeiden suorittamisen tulee tapahtua samoja määräyksiä noudattaen kuin vähimmäisturvan mukaisten eläkkeiden suorittaminen.

c) Vapaakirja lisäetujen osalta

Vapaakirjan osalta tulee noudattaa vahvistettavia vapaakirjan ehtoja ja perusteita.

Parannetut työkyvyttömyysmääritelmät (Eläketurvakeskuksen yleiskir-
===== je n:o 7/64)

Eläketurvakeskuksen yleiskirjeessä n:o 7/64 annettu parannettu työ-
kyvyttömyyseläkkeen määritelmä muutetaan osaeläkkeen voimaantulon
yhteydessä tehtyjen lainmuutosten johdosta seuraavaksi:

Työkyvyttömyyden määritelmä

Työntekijäin eläkelain 4 §:n 3 momentin ensimmäisessä lauseessa
sekä 5 b §:n 1 ja 2 momentissa mainittu vuoden määräaika voidaan
lyhentää kuudeksi, kolmeksi tai yhdeksi kuukaudeksi.

Mainittu parannettu työkyvyttömyyden määrittely voi esiintyä vain
niissä eläkejärjestelyissä, joihin se on rekisteröity ennen
13.10.1966.

MYEL 11 §:N 1 MOMENTIN JA YEL 11 §:N 1 MOMENTIN
MUKAISET REKISTERÖIMISKELPOISET LISÄEDUT

Seuraavassa esitettyjä lisäetujen laskusääntöjä käytetään laskettaessa lisäedun määrää lisäedun tai sen muutoksen voimaantullessa. Muulloin lisäetu on voimassa viimeksi tehdyn laskelman mukaisena, tarkistettuna TEL 9 §:ssä tarkoitetulla indeksillä.

I Eläkkeen saamisen ehtoja koskevat parannukset

a) Eläkeikä

Lisäturvan eläkeikä voidaan valita paitsi 65 vuodeksi myös täysinä vuosina tätä alhaisemmaksi.

b) Henkilöpiiri

MYEL 22 §:n 6 momentissa tarkoitettulle maatalousyrittäjälle voidaan järjestää kohdissa II a ja II b sanotun suuruinen vanhuus- ja perhe-eläketurva.

II Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen määrää koskeva lisäetu

Milloin työkyvyttömyys aiheutuu sellaisesta sairaudesta, viasta tai vammasta, joka yrittäjällä oli saman yrittäjänäolojakson alkaessa, hänellä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen lisäeläketurvan perusteella vain, jos hän on tullut työkyvyttömäksi lisäeläketurvan piiriin tultuaan ja aikaisintaan vuoden kuluttua jakson alkamisesta.

a) Vanhuuseläkkeen suuruus

Vanhuuseläkkeen suuruus tulee määritellä seuraavassa esitettäviä laskusääntöjä noudattaen:

Lisäeläkkeen suuruus lasketaan niin, että lisäeläkkeen ja samaan yrittäjänäolojaksoon perustuvan YEL:n (MYEL:n) mukaisen peruseläkkeen yhdessä muodostama tavoite-eläke on, enintään 66 % lisäeläkkeen perusteena olevasta työtulosta. Peruseläkkeen tavoitemäärää laskettaessa eläkkeeseen oikeuttava aika luetaan 65 vuoden ikään saakka.

Lisäeläkkeen määrä rajoitetaan niin, että se yhdessä muiden YEL:n, MYEL:n, TEL:n ja LEL:n mukaisten vanhuuseläkkeiden kanssa on enintään 66 % korkeimmasta YEL:n, MYEL:n ja TEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta työtulosta tai palkasta. MYEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevana työtulona pidetään tällöin vähintään MYEL 19.2 §:ssä tarkoitettua työtuloa. Sikäli kuin yrittäjänäolojako ja työsuhde ovat rinnakkaisia lasketaan työtulo ja palkka yhteen rajoitusta tehtäessä.

MYEL 22 §:n 6 momentissa tarkoitettun maatalousyrittäjän vanhuuseläkkeen suuruus lasketaan edellä olevan mukaan merkitsemällä samaan yrittäjänäolojaksoon perustuva peruseläke nolllaksi.

L i s ä e l ä k k e e n p e r u s t e e n a o l e v a työtulo tulee määrittää samoin kuin se on määritetty henkilön peruseläketurvan osalta kuitenkin niin, että sanottu tulo voi ylittää YEL 7 §:n 1 momentissa mainitun markkamäärän ja että MYEL:n 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu työtulo voidaan määrätä todellisten hehtaanimäärien mukaan.

K o r k e i n t a t y ö t u l o a t a i p a l k k a a valittaessa käytetään YEL- ja MYEL-vapaakirjojen osalta perusturvan mukaisen eläkkeen perusteena olevaa työtuloa ja jatkuvan yrittäjänäolojakson osalta lisäeläkkeen perusteena olevaa työtuloa.

Y E L : n (M Y E L : n) m u k a i n e n p e r u s e l ä k e tulee laskea ottaen huomioon TEL 8 §:n mukainen yhteensovitus kansaneläkkeen ja TEL 8 §:n 4 momentin 1, 2, 10 ja 11 kohtien eläkkeiden kanssa. Henkilön mahdollista yrittäjätoimintaa 65 ikävuoden jälkeen ei oteta huomioon peruseläkettä laskettaessa.

Kaikki ko. yrittäjänäolojaksoon liittyvät peruseläketurvan mukaiset vakuutusmaksut oletetaan suoritetuiksi. Peruseläkkeen korotusta TEL 7 c §:n perusteella ei oteta huomioon lisäeläkkeen määrää laskehtaessa.

Jos lisäeläketurvan eläkeikä on 65 vuotta alhaisempi, vanhuuseläkkeeseen vakuutetaan lisäosa, jonka suuruus on eläkeikästä 65 vuoden ikään em. peruseläke ja 65 vuoden iästä alkaen 65 vuoden ikää ja eläkeikää vastaavien peruseläkkeiden erotus. Tästä lisäosasta vähennetään perusturvan mukainen työkyvyttömyyseläke ja se vanhuuseläkkeen osa, jonka yrittäjä lisäeläketurvan eläkeiän täyttämisen jälkeän työkyvyttömyyseläkkeellä ollessaan on ansainnut peruseläkettä.

b) Työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen suuruus

Täyden työkyvyttömyyseläkkeen ja työttömyyseläkkeen suuruus tulee määrittää kuten 65 vuoden eläkeikää vastaavan lisävanhuuseläkkeen suuruus.

Osaeläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen määrä on puolet täyden työkyvyttömyyseläkkeen määrästä.

c) Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen yhteensovitus eräiden muiden eläkkeiden kanssa

Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeet tulee yhteensovittaa tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus- ja sotilasvammalain mukaisten eläkkeiden kanssa noudattaen lisäetujen vapaakirjan ehdoissa ja perusteissa sanottuja periaatteita.

III Perhe-eläkkeen määrää koskeva lisäetu

a) Perhe-eläkkeen ehdot

Perhe-eläke jakautuu edunsaajien kesken siten, että leski saa siitä kaksi ja kukin lapsi yhden yhtä suuren osan.

Perhe-eläkettä ei suoriteta

- leskelle, jos avioliitto on solmittu yrittäjän täytettyä 65 vuoden iän; tai
- jos yrittäjä on kuollut vuoden kuluessa yrittäjänäolojakson alkamisesta ja kuoleman pääasiallisena syynä on

sairaus, joka on selvästi ilmennyt ennen yrittäjänäolojakson alkamista, taikka sellainen vika tai vamma, jonka hän oli saanut ennen sanottua ajankohtaa, tahi jos yrittäjä lisäeläketurvan piiriin tulostaan lähtien kuolemaansa saakka on ollut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvytön.

b) Perhe-eläkkeen suuruus

Perhe-eläkkeen suuruus tulee määritellä seuraavassa esitettäviä periaatteita noudattaen:

Lisäperhe-eläkkeen suuruus lasketaan vähentämällä kokonaisperhe-eläkkeestä samaan yrittäjänäolajaksoon perustuva YEL:n (MYEL:n) mukainen perusperhe-eläke. Perusperhe-eläkettä laskettaessa eläkkeeseen oikeuttava aika luetaan 65 vuoden ikään saakka.

Kokonaisperhe-eläke on, jos edunsaajia on vähintään kolme, enintään 66 % lisäeläkkeen perusteena olevasta työtulosta. Kokonaisperhe-eläke on sanotusta määrästä kolme neljäsosaa, jos edunsaajia on kaksi, ja puolet, jos edunsaajia on yksi.

Lisäeläkkeen määrää rajoitetaan niin, että kokonaisperhe-eläke yhdessä muiden YEL:n, MYEL:n, TEL:n ja LEL:n mukaisten perhe-eläkkeiden kanssa on enintään 66 % korkeimmasta YEL:n, MYEL:n ja TEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta työtulosta tai palkasta. MYEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevana työtulona pidetään tällöin vähintään MYEL 19.2 §:ssä tarkoitettua työtuloa. Jos edunsaajia on kaksi, mainittu prosenttiluku on kuitenkin 49.5, ja jos edunsaajia on yksi, prosenttiluku on 33. Sikäli kuin yrittäjänäolajakso ja työsuhde ovat rinnakkaisia lasketaan työtulo ja palkka yhteen rajoitusta tehtäessä.

MYEL 22 §:n 6 momentissa tarkoitettun maatalousyrittäjän jälkeen maksettavan perhe-eläkkeen suuruus lasketaan edellä olevan mukaan merkitsemällä samaan yrittäjänäolajaksoon perustuva perusperhe-eläke nolllaksi.

L i s ä e l ä k k e e n p e r u s t e e n a o l e v a n t y ö t u l o n l a s k e m i s e s s a j a k o r k e i m m a n t y ö t u l o n t a i p a l k a n v a l i t s e m i s e s s a o n n o u d a t e t t a v a e d e l l ä

vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen yhteydessä mainittuja periaatteita.

Y E L : n (M Y E L : n) m u k a i n e n p e r u s - p e r h e - e l ä k e tulee laskea ottaen huomioon TEL 8 §:n mukainen yhteensovitus perhe-eläkelain mukaisen eläkkeen ja TEL 8 §:n 4 momentin 1, 2, 10 ja 11 kohtien eläkkeiden kanssa. Kaikki ko. yrittäjänäolojaksoon liittyvät edunjättäjän perusturvan mukaiset vakuutusmaksut oletetaan suoritetuiksi.

Jos lisäeläketurvan eläkeikä on 65 vuotta alempi ja jos vakuutetulla on perhe-eläkkeeseen oikeuttavia edunsaajia, on vakuutusta otettaessa vakuutettava perhe-eläkkeen lisäosa. Lisäosa vastaa sitä perusturvan mukaista perhe-eläkettä, joka perustuu vakuutuksen ottamisen ajankohtaa vastaavaan työtuloon ja alennetusta eläkeiästä 65 vuoden ikään laskettuun yrittäjänäoloaikaan. Lisäeläkkeestä vähennetään vastaavaan yrittäjänäoloaikaan perustuva perusturvan mukainen perhe-eläke.

Perhe-eläkkeet on y h t e e n s o v i t e t t a v a t a p a t u r m a v a k u u t u s - , l i i k e n n e v a k u u t u s - j a s o t i l a s v a m m a l a i n m u k a i s t e n e l ä k k e i d e n k a n s s a n o u d a t t a e n v a p a a e h t o i s t e n l i s ä e t u j e n v a p a a k i r j a n e h t o j a j a p e r u s t e i t a .

IV Muuta

a) Työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeen epääminen tai vähentäminen

Lisäeläketurvan osalta tulee työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeen epäämisestä ja vähentämisestä olla voimassa samat määräykset kuin perusturvankin osalta.

b) Eläkkeen suorittaminen

Lisäeläkkeiden suorittamisen tulee tapahtua samoja määräyksiä noudattaen kuin perusturvan mukaisten eläkkeiden suorittaminen.

c) Vapaakirja lisätujen osalta

Vapaakirjan osalta tulee noudattaa vahvistettavia vapaakirjan ehtoja ja perusteita.